

Abonnement pour un an
300 piastres
Edition spéciale 500 piastres

Adresse:
"IDJTIHAD", Constantinople

Téléph. St. 865
XXI ème ANNÉE
15 Mai 1926 — No 204

الاجتهاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]
تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳ ، اعلا کاغذ لیبی ۵ ایرادر .

ادارہ خانہ سی:
جفال اوغلندہ « اجتہاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی برنجی سنہ

نومرو ۲۰۴-۱۶ مایس ۱۹۲۶

کلهجه قادار ، هپ طيقناز ، بهيمی ، مراتب اجتماعيه سنك
الك يوقايسنده بولونانلردن اك آشاعيده بولونانلرينه قادار
جملهسی فضله يملك یر ، ميخانهلرده فضله ايچر آدملردی .
بوانقلاب خير ، بوصلاح وتكامل حرکتی رسمی مکتبلرده
Pubic schools دن ، دارالفنونلردن ، خلاصه کلام ،
آريستوقراسيادن ، اصيلزادكاندن باشلادی ؛ باواش ياواش ،
۱۷۶۰ تاريخنه دوغرو ، کوچوك متوسط صنفه نفوذ
ايتدی ، اوصرده انكلتره ، فرانسه نك وضعيتندن متدهش
ايدی و حربه حاضر لانتق لازم كلديكنه قانع اولمشدی .
بريتانيا طوپراغی اوزهرنده ، كوكلی آلايلری بوتاريخنه
ظهور ايتدی و اوزماندنبی دوام ايتمكددر و دوام
ايدمكدر . انكلتره ، يالكز حرب عمومی اثناسنده
مجبوری خدمت عسكريه اصولی كورمشدر و بونی قبول
ايتك انكلتره نك بكارت حريتني هتك ايتمشدر . بوملاحظه
مبنی ایدی كه متاركه اثناسنده بر فرانسه زجه عزته محرریله
واقع اولان ملاقاتمه شوسطرلرده اوقونیوردی :

L'Angleterre a vaincu l'Allemagne mais, hélas,
l'Allemagne a militarisé l'Angleterre.

كه انكلتره آلمانیاي مغلوب ايتدی ، فقط هيئات ! آلمانیاخی
انكلتره يي عسكريشديردي . « ديمكدر . في الحقيقه ،
جهان حربنك ختامندن صوكره مجبوری خدمت عسكريه
قانونی انكلیز پارلمنتوسی قالدیردی . فقط انكلیز روحنك ،
حريتنيك آلدیغی بوياره نك مطلقا برناصری قالمایا جقمیدر ؛
بو استطرادی بوراده براقاجغم ؛ بو پسقولوجیائی مسئله
باشقا برزمان ومكانده عودت ايتك داها موافق اولاجاق .
آتله تيزم Athlétisme پهلوانلق مودمسی ، انكلتره ده
عمومی درو بوموده ، بوملكتده ، « موده » كله سنك تضمن
ايتديكي بر آز خفيفك دن تماماً معرادر : هر كس « آتله »
اولمشدر . هر انكلیز كنديسنه عضله ياقمق ايستر ؛ شيشمانلقدن ،
برحقارتدن ، برتزلدن ، برتدلدن قورقار كي قورقار ،
و برمصييت ايله مجادله ايدر كيبي شيشمانلقه مجادله ايدر .
اويونلره ، آچيق هوا اقره ريسيس لرينه ، انكلیز ، هر فعل
و حركتنه افاضه ايتديكي ثباتكار اقدام و دوامی افاضه
ايدر . ادمانی نقطه كاله ايصال ايتمشدر . يالكز فوق العاده
و موقت بر جهد مثلا University boat race دينيلن

مسافرلرك آره سنده پرنسيپ فرقلری شدتلی بر مبانیتی
انتاج ايدرسه بوكا مانع اولمق ايچون او صاحبه سی ألتدن
كله نی ياپار . بو نقطه ده بر آز ديپلوماتلق ياپماسی لزومی
حس ايديلير . اكر چای وقتي كلشسه فرصتدن استفاده
ايدمرك مسافرلری چای ماصه سنه دعوت ايدر ، بصورتله
كورولتی لی بر شكل آلان محاوره يه أسكي سكون كلش
اولور .
ع . ز . ا . ك

اجتماعی ستونه

آغلوساقسون مکتبلرنده تربیه [۱۰]

۵

چكن مقاله مزده ، انكلیزی ، عااله ايچندن مکتبه
نقل ايتمش و اوراده بر ملتك ناصل احضار اولونديغنی ،
تعبير جائز ايسه ناصل اعمال اولونديغنی تعقيبه باشلامشدر .
انكلتره ده بدن ادمانی ، تميزك و حفظ الصحه قادار
معتنادر . چوجوقلر مکتبه ده ، بيوكلر ، بوش زمانلرنده
آچيق هوا ده اويون اوينارلر ؛ اويونه چوق وقت و چوق
نه نه رژی تخصيص ايدرلر . اونلر ايچون بيوك ساحلر ،
كلش آچيققلر لازمدر . مملككت هر طرفنده قريقت
Cricket ، فوت بول Football ، تهنيس Tennis ، قروص
Grosse اويونلرينه تخصيص ايندلمش واسع ميدانلره تصادف
اولونور . نهرلر اوزرنده ، كوركه ياريش ياقمق ايچون
قايقلر ، ليانلرده اوزون كزينتي ايچون ياخترلر واردر ؛
بيسيقتلر لايعددر ، بتون يوللر ، بيسيقلت سوارلر اردوسيله
طولودر . هيچ بر مملكته ده ، نفوسه نسبتله بيسيقلت
موجودی انكلتره ده اولديغنی قادار دكلدر . بونلرك جمله سی
عظيم بر سرمایه صبر و اقدام ايله مزوج بر رياضت بدنيه
تشكيل ايدر . بتون بونلر قومك عرفلرنده ، ياواش
ياواش حاصل اولان بر انقلابك محصوليدر . بو قوم ،
بتون شاهدلرك افاده سنه كوره ، بوندن يتمش بش سنه اوله

[۱۰] Max Leclerc « انكلتره ده متوسط ومدر صنفلرك

تربيه سی » عنوانی نفيس ويك مهم كتابندن اجالا آلتمشدر .
بو كتابك طرفزدن تماماً ترجمه ومعارف وكالتي نشریاتی ميانده
طبع ونشر اولونماسی مصممدر .

قایق یاریشی ایچون موضوع و مصروف اولان موقت و خارق العاده برجهد ایچون دکل هرکونک و بتون حیاته عائد اولان ادمانلری ده نقطه کاله ایصال ایتشدیر [*].
انکلیز «بدنی النموذج Type physique» ی تعدیله ، یکیدن برمزاج وجوده کتیرمهیه موفق اولشدیر: نته کیم خالص الدم و دورهام Durham صوبی دنیلن انکلیز آتی ابداع و برقاج سنه ظرفنده حبوبات ترلارینی چاپیرلغه قلب ایتشدیر .

(اوچنجی جورج) زمانه عائد قاریق اتورلرک کوستردیکی وجهله ، فضله بسلنمش ، یاناقلری شیش ، شیشمار ، سکتیه قلبه مستعد انکلیزک برقاج نادر نمونه سنی بولماق ایچون شیمدی انکلیزک اوزاق ولایتلرینه کیتمک لازمدیر . بوکونک انکلیزی سر ایا عضله دن متشکلدر . بدنی ادمانلر ، بو ادمانلری اجرا ایدنلرک جمله سنده یلک و ایچکی خصوصلرندده افراط تمایلی تخریب ایتشدیر . روسکین ۱۸۳۷ تاریخنده اوقسفوردده Christ-Church قولله ژینه کیردیکی وقتنده کی مکتب حیاتی تصویر ایدرکن اوزمان انکلیزلرینک یمکده و ایچکی ایچمکده کی افراطلرینی تصویر ایدر . صوفره ده کی ایچکیلر قوغلارایله کتیرلش دکدی . فقط مشربلر قووا قاداردی . بن بر قووا شرابی معدمه دولدورماقدن قورتولماق ایچون پونچ ایچمه یی ترجیح ایدردم و بونی ده ایچر کی کورونه رک یلکمک ایچنه دوکردم . صوفره دن قالقارکن سرخوش قالقان ، قوصان و یورومهیه مقتدر اولمایان درت آرقداشمی بن کوتوروردم . «دیور .

«آله تیزم» ک ترقسلسندبری بو حالات ، انکلیز دارالفنونلرنده تماماً بابود اولشدیر . Leclerc ه نظراً ، طلبه نک اقره رسیساردن وصحی یورویشدن بیله خوشلانمادیی

[*] روسکین Ruskin دیرکه :

مساعی ذهنه آره سنده بر استراحت فاصله سی اولمادیی کبی «انکلیز ایچون پهلوان او یونلری سربست بر تربیه نک متممات مجبوریه سندنده دکلدر ، بو او یونلر فرمانفرما بر لزوم ، مبرم بر احتیاجدر . کنجکلرکندده ایچه و براز چابوق بیومش اولان بوفدانلر [انکلیزلر] آچیق هواده تنفس ایتیه روزکار و یا غمور آلتنده وقت کچیرمک محتاجدرلر . جنوبک صیحا کونشی اوللری کاله ایدریمه مشدر . ظاهرأ مبذول اولان نسلری فضله صولودر . بر لمونلنک هواسی اوللری صولودور .»

آلمان دارالفنونلرنده بو عرفلر حالا جاری در و داهایکرمی بش یاشلرنده کی کنجکلر شیشمان اولورلر .

انکلیزلرک ملی او یونلری ، آچیق هواده او یونان او یونلر ، بیوک مقدارده بدنی نه نه رژی صرفی استلزام ایدر . آچیق هواده او یونان بو او یونلر ، اوطوره رق کچن بو حیاتک عضویتده تراکم ایتدیردیکی سمیانی وجوددن طرح ایدر و شهرلرک متفسد هواسیله فقیرلشمش اولان قانی ، صاف هواده کی مولدالمحوضه ایله تماسه کتیره رک حمضلاندریر . قانک حیات بخش عنصر اساسیسی اولان کربوات حرابی چوغالتیر و زنکینه شدیرر . بو او یونلر عینی زمانده مکمل «اعتدال دم Sang-froid» دیسیپلین مکتبی در . «انکلیزده یدی سنه کچردکن صوکر قانع اولدم ، که او یونلر ، سجهیلرینه صو ویرمک ، سجهیلرینی کسکینلتمک و سجهیلرینه سرتلک ویرمک ایچون مکمل بر واسطه در . چوجوقلقدده باشلانان و بیوک برشات ایله کنجکلکده دوام ایدن «قریبت» اعتیادی در ، که انکلیزلره او نفسه حاکمیت قدرتی ویرمشدیر ، و انکلیزلرک بوقدرتنه ، عزت نفسمز خللدار اولماق سزین غبطه ایده بیلیرز .» []

انکلیز ، دیسیپلین او یونلرینی انتخاب ایتشدیر . چونکه بو او یونلر تصمیمکارلنی ، اصابت نظری ، شیمه اولیتی تشکیل و تربیه ایدر ، چونکه بو او یونلر اهتمام کارانه تأسیس اولونمش لایتحول بر اصوله رعایتی ، رئیسه ، «قاپتان» اطاعتی استلزام ایدر . کال حریتله قبول اولونمش فقط بلاضعف و بلا اعتراض رعایت اولونان بر اطاعت ، اک قوتلییه ، اک ماهره ، اک تجربیلیه خلاصه کلام اک لایقه تودیع ایدیلن حق ولایت [Autorité] یه حرمت ... ایشته مکتبده قازانیلان و مادام الحیات انکلیزی اصلاً ترک ایتمین خصلتله . [**]

[*] France par le R. D du Lac. Paris 1888 , P. 185-187.

[**] انکلیزلر بدنی افزه رسیسلر ایچون بودوق و تمایللرینی تنون مدت حیاتلرنده محافظه ایدرلر . غلا دستونک دینج اختیار لغنده اک زیاده سودیکی دیکنمه و استراحت طرزی Gustave le Bon اک تازه آری اولوب طرفزدن (عملی روحیات) اسمیله ترجمه ایدیلن و دردست طبع اولان کتایبک 162 نجی صحیفه سنده شو

وعضله لی اولدقلری ایچون ناموسلودر لر. شوفکرده در، که
 تربیه بدنییه تربیه اخلاقیه نك طبیعی تمیلدر و بدنی هر تقویه
 ایدن عینی زمانده روحیه ده تقویه ایدر. «
 او یونلرک اخلاق او هزیننه تاثیرینی تصدیق و اعلاند

بو وجهله اجرا ایدیلن او یونلرک تاثیر اخلاقیسی
 غیر قابل انکاردر. بو تاثیر بلااستثنا بتون انکلیز مربیلری
 طرفندن تصدیق و اعلان اولومشدر.
 Westvard-Ho مؤلفی Charles Kingoley دن و

(رباعیات عمر ضیام) ک یکی و مصور طبیعی رسملرینه
 ملک الموت سانامظم شربتی صونیدی وقت آل ایچ و دیکسینه.

بتون انکلیز مربیلرینک، بلااستثنا، متفق اولدقلری
 سویله دک. عینی شهرده، مثلاً Manchester شهرنده ایکی

صوکره آته پنمهیه و یاتیناز باجابه دوام ایدی. اختیار اولمش
 و سن تاثیریه آغیرلاشمش اولان A Trollope ک حال تیلکی
 آوی ایچون جان آتدینی کورولدی. انکلیز لورد (پلمه رستون) ک
 آخر عمرینه قادار آتله، «نه پسون» یاریشلینه کیتدیکنی نخطردن
 متلذذ اولور لر. آتتک اوزه رینه کوچلکل پندیریلردی. فقط
 برکه اکرک اوزه رینه چیمیدقدن صوکره اختیارلانی اونوتور
 یاریشی قازانادینی واقع اولمازدی. [Hammerton, 1, p 2, 3]

«نصرانیت عضلیه» [*] سندن بحث ایدرکن، E. Montegut
 دیرکه: «حقیقی قهرمانلرینک جمله سی عضله لی و ناموسلودر لر

سطرلر واردر:

«انکلیز لرک و آمریقاییلرک، سپور او یونلرینه قوتلی برتائیر
 تربیکار عطف ایتله لر حقلیدر. بو او یونلر، از جمله انسر قوماندا
 ایتک صناعتی قازانیله مایان اطاعت صناعتی تعلیم ایدر لر.»
 (م. فیه یوجت M. Fawcett) کوزلرینه عمی طاری اولدقدن

صحنه

صیتمه به قارشی مجادله

۲

ارشاد، تعلیم و تنویر

۱ - کوی مکتب لری ده داخل اولدینی حالده بوتون مکتبلره امراض اجتماعیه و تدابیر تحفظیه دن باحث رسمی رساله لر توزیع ایتک و اوقوتق ؛

۱ - بوتون مکتبلره امراض اجتماعیه نك اسبابیه عواقبی مصور لوحه لر توزیع و دیوارلرینه تعلیق ایتلی ؛
۳ مکتبلرده و عمومی اجتماعگاهلرده بوخسته لقلر حقه ده قونفرانس لر ویرمک ؛

۴ - مکتبلرده کی حفظ الصحه درس لرینی اطباء تودیع ایله مک [زیرا اطبا ؛ بولون دینی مملکتک احوال صحیه عمومی سی حقه ده درس و یروب طلبه یی ایقناظ و تنویر ایدیه یلیر]

۵ - هرولایته برپروژکسیون آتی ویا هر قضایه بر خیال فناری توزیع ایتلی . بو واسطه ایله امراض اجتماعیه حقه ده رسم لر کوسترملی .

۶ - سوسلی مقوالر اوزرینه جدول طرزنده سنه لک تقویم لر یاپدیرملی و اوزرلرینه صحی جمله لر یازدیرملی و بونلری قرا و قصباتده مسافر اوطه لرینه ، جامعه لره ، مکتبلره خان و اوللره ، دواثر رسمیه یه توزیع ایتلی ؛

۳

کینین توزیعانی

۱ - بویوکلر ایچون یکر میشر ویا یکر می بشر ساتی غراملق قلور مائیت کینین قوم پریمه لر ی ، چوجوقلر ایچون اوزر ساتی غراملق ئو کینین ویا آریستو کینین تابله تلی و یا خود بشر ساتی غراملق قلوریدراب درازده لر ی اعمال ایتدیریللی ؛

۲ - کینلر حکومت اطباسی و نواصی صحیه مأمورلری معرفتیه توزیع و صحت قوروجیلری طرفندن تعقیب ایتدیرملی ؛

۳ - هر صیتمه لی یه بر صیتمه جزؤدانی ویرملی ، بوجزؤدانلر هم کینینک صورت استعمالی مشهر بولونمالی

مکتب آلکز، هر ایکسی ده نهاری و عینی خلقک اولادینه آچیق . برنجیسی شهرک داخلنده اولدیغندن « قریکت » باخود « فوت بول » ساحه سنه مالک دکل . ایکنجیسی شهرک خارجنده کائن و لازم اولان ساحه یه بالقامابلغ مالک . اویون اوینانان مکتب مداوملرینک رنک و طور ی اویون اوینانلایان مکتب شاگردلرینک رنک و طور [ton]ندن داها ایی در . اویون واسطه سیله اویون ایچون چوجوقلرک تعضی ایتملری و کندی کندیلرینی آلیشدرمالری کیفیت و یالکز بو کیفیت بر مکتبک سویه اخلاقیه سنی و اداره سنی شایان دقت و جالب حیرت بر درجه ده یوکسلتر . فرانسر اولان Leclerc ک دیدیکی کیی « آچیق هوا ده اویونه مراق بر زمانلر فرانسه ده موجود اولمش . فقط بو آرزونک عودتنه دائر امنیت بخش عرضلر تأید ایتمه مشدر . »

برانکلز « پاریس ک عمومی باغچه لرینی بزین وهنوز یورومیه باشلامش اولان فرانسر چوجوقلرینک متحرک چیچکلر کیی قوشوشمالری برانکلز آناو بابانک یورکلرینی حیرانیت و نومیدی ایله طولدوران بر تماشا تشکیل ایدر . [2] » دییور . لوقه رق دییورک : « فقط فرانسر ابون ، اویونلره مانع اولورلر ؛ فضله سربست دولشالری و فضله نشه لی اکنمه لر ی ائناسنده چوجوقلرک بریرلرینک چیزلکه سنندن یا خود کوزل االبسه لرینک بوروشماسندن والده لر قورقارلر . عمومی باغچه لره پارقرده ، بیکلرک چن اوزه رنده اوینامه لر ی فرانسه ده ممنوعدر . فرانسر لوقه رق « عمومی تنزکاهلر ، فرانسه ده ، کوزل کورونمک ایچون سوسلنمش در ، نیتکه کیم چوجوقلر دخی کوسته ریش ایچون الباس اولونورلر . » دیمکده تردد ایتیمور .

بر ملتک قاش فطرتی ناصل طوقونور ؟ بو سوواله جواب ویرمک و بو ایچمه و مدید معامله یی کورمک معتنا بر ایشدر و بزم کورمه یه و قارئلر مزه کوسترمه یه اقدام ایتدیکمز ایش بودر . بو بر شعر ویا حکایه کیی مترنم و جاذب مطالعه اولمایه یلیر . فقط بر سفره ده یالکز چرز بولونماسنه هر دعوتلینک راضی اولاجاغنه احتمال ویره م .

دوقنور عبداله هودت